

Voorwoord

Ik meen me te herinneren dat de column is ontstaan uit de korte, amusante beschrijving van leerzame of aandoenlijke gebeurtenissen uit het dagelijks leven. Van oorsprong is het dan een literair verantwoord genoteerde kalenderwijsheid van maximaal zevenhonderdenvijftig woorden. De columnschrijver, een fatsoenlijk geklede stadswandelaar, luistert een gesprekje af in park of tram en komt dan berustend tot de conclusie dat het klokje nergens anders zo prettig tikt als thuis. Dergelijke columnisten zijn er gelukkig nog steeds, maar het genre heeft in de afgelopen halve eeuw een zeer opmerkelijke groei te zien gegeven. De meeste columnisten zijn sterk gespecialiseerd geraakt. Sommigen schrijven alleen over de buitenlandse politiek, anderen over de binnenlandse politiek. Er zijn er die louter over voedsel schrijven, of over lifestyle, of over prachtige, maar verwaarloosde Spaanse kerken. In een speciaal, uiterst levendig en snel groeiend subgenre beperken columnisten zich tot de nietsontziende strijd tegen andere columnisten.

Als de lezer deze columns van Justus van Oel allemaal heeft gelezen zal hij met enige verbazing constateren dat de schrijver zich juist niet heeft gespecialiseerd. Hij schrijft over klein geluk, zoals het de columnist betaamt, maar evengoed over onze genen, over Salvador Allende – een heel mooi stukje – en Saddam Hussein, over de dood van Theo van Gogh en over duizendneukers, een groep van personen waar ik zelfs nooit van had gehoord. Ik moet bekennen dat deze bijzonder ruime greep mijn jaloezie opwekte. Ik ken het ‘buitenlandgevoel’ wel, maar ik had er niet zo’n mooi stukje over kunnen schrijven. Van Oel weet met regelmaat iets van niets te maken, terwijl het mij altijd de grootste moeite kost uit

een omvangrijk onderwerp een aardige column te destilleren. Tweemaal voelde ik mij direct aangesproken. In een van de eerste columns in deze bundel komt terloops een interessante figuur voor: ‘de in ieder mens verborgen Telegraaf-lezer’. Wat moet je daar van denken als voorzichtig linkse intellectueel, die De Telegraaf altijd een afschuwelijke krant heeft gevonden, al was het maar vanwege die chaotische opmaak. Weet ik zeker dat in mij geen Telegraaf-lezer schuilt? Nee, integendeel, ik weet wel zeker dat Van Oel gelijk heeft. Hoe vaak komt het niet voor dat je betere, intellectuele en analytische ik in eerste instantie overstemd wordt door de redeloze woede en wraakzucht van de burgerman die zich altijd keurig aan de regels houdt? Niet voor niets is De Telegraaf de grootste krant van Nederland. Hoe vaak komt het bovendien niet voor dat ik in de uiterst deftige kranten waar ik op geabonneerd ben, eerst kijk naar de idiote roddelberichten die De Telegraaf schaamteloos op de voorpagina zet? In een column over het conformisme van cabaretiers laat Van Oel overtuigend zien dat zogenaamde harde en pijnlijke grappen niet nonconformistisch zijn, maar juist appelleren aan die Telegraaf-lezer die in ieder van ons schuilt. Als de cabaretiers en andere grappenmakers – zoals ik bijvoorbeeld – echt nonconformistisch waren zou sociale uitsluiting hun lot zijn. Vanzelfsprekend was ik het meest te spreken over die columns waarin mijn vooroordelen werden bevestigd. Dat is uiteindelijk de belangrijkste taak van een columnist.

Maarten van Rossum